

Wordt Landgoed Bleijenbeek pelgrimsoord voor golfers?

Roots van golf liggen waarschijnlijk niet in Schotland maar in Afferden

Een Duitse wetenschapper zegt het bewijs te leveren voor de Nederlandse oorsprong van het golfspel. De eerste beschrijving van het spel met een 'cuyl' is afkomstig van Pieter van Afferden en niet van de Schotten, zoals algemeen aangenomen wordt. Golfbaan Bleijenbeek bij Afferden, onthulde recentelijk een beeld van de voornoemde Pieter van Afferden hij groeide op in de nabijheid van het landgoed waar nu de golfbaan van de gebroeders Vink ligt.

Auteur: Ellen Klaasse

'Dat de Schotten de golfsport hebben uitgevonden, is een wijdverbreid misverstand. Pieter van Afferden is de kroongetuige van de Nederlandse oorsprong.' Met die woorden opende de Duitse wetenschapper Dr. Heiner Gillmeister het symposium 'De bakermat van de golfsport.' Dat vond vrijdag 6 juni plaats op Golfbaan Landgoed Bleijenbeek in het Noord-Limburgse Afferden. Voorafgaand daaraan werd er een buste van Pieter van Afferden onthuld.

Wetenschapper

De vraag waar het golfspel is ontstaan, mag onbelangrijk lijken. Het plezier dat zovelen eraan beleven, staat voorop. Maar wat is de geschiedenis waard, als niemand zich druk maakt over dergelijke kwesties? De golfsport mag zich gelukkig prijzen met wetenschapper Dr. Heiner Gillmeister. Hij is sporthistoricus en docent voor Engelse linguïstiek en middeleeuwse literatuur aan de Universiteit van Bonn. Hij heeft zich een weg gegraven in de historie van het golfspel en is er gaandeweg van overtuigd geraakt dat die sport niet in Schotland is ontstaan, zoals altijd werd aangenomen, maar in Nederland. Een visie die hij, zoals een historicus eigen is, tijdens een sym-

posium in het restaurant van Golfbaan Landgoed Bleijenbeek met citaten uit oude geschriften en afbeeldingen van middeleeuwse sporttaferelen onderbouwde.

Schotse parlamentsakte

'De hardnekkige veronderstelling dat de golfsport in Schotland is ontstaan, steunt onder meer op een Schotse parlamentsakte uit 1457 waarin golf in één ademteug met voetbal verboden wordt vanwege de brutaliteit van het spel. Dat het hier echter niet om golf gaat, maar om een vorm van hockey, blijkt uit het feit dat er in die en soortgelijke verordeningen nooit over een hole wordt gesproken.'

De conclusie van de Schotten dat het vroegere golf dus zonder hole werd gespeeld, is volgens hem niet steekhoudend. Daarvoor levert het in 1545 verschenen boek *Tyrociniium Latinae Linguae* van de Nederlandse humanist en geleerde Pieter van Afferden het bewijs. 'In een hoofdstuk over het golfspel laat hij de golfers wel degelijk op een 'cuyl' spelen', aldus Gillmeister. De Schotse literatuur maakt niet eerder dan in 1636 melding van het spel zoals Pieter van

Afferden dat 91 jaar eerder beschreef. Maar dat is niet het enige bewijs voor de Nederlandse oorsprong van het golfspel. 'Ook de gebruikte terminologie wijst daarop. Dat begint al met het woord golf, ontstaan uit het Middelnederlandse woord colf of colve. Dat betekende herdersstaf,

Ruïne van Kasteel Bleijenbeek bij Afferden.

Zeer aannemelijk gemaakt dat het golfspel in de lage landen is ontstaan.

waarmee de bal aanvankelijk gespeeld werd. Hetzelfde geldt voor het woord putten, dat van het Nederlandse woord put komt, oftewel in een put doen', weet Gillmeister.

De hardnekkige veronderstelling dat de golfsport in Schotland is ontstaan, steunt onder meer op een Schotse parlamentsakte uit 1457

Wetenschap spreekt

Hoewel hij deze inzichten al vaker naar buiten heeft gebracht, worden ze nauwelijks omarmd. Niet door de Schotten en gek genoeg ook niet door de Nederlanders. De tweede spreker op het

symposium, Robin K. Bargmann, secretaris van de Stichting Nederlands Golf Archief, is minder stellig over de Nederlandse oorsprong van de golfsport. Toch betwist hij net als Gillmeister de Schotse oorsprong. 'Het is veel aannemelijker dat die in de lage landen is ontstaan', zegt hij. Als amateurhistoricus maakte hij onder andere studie van oude afbeeldingen waarop de golfsport in al zijn hoedanigheden is te zien. Zoals Het St. Nicolaasfeest, een schilderij van Jan Steen uit de zeventiende eeuw, waarop een jongetje zeer in zijn sas lijkt te zijn met een Schotse klik die hij zojuist cadeau heeft gekregen, de voorloper van de huidige golfclub. En werken van Hendrick Avercamp die in dezelfde eeuw veel taferelen van golfspelers op het ijs schilderde, een spel dat in die tijd Kolf werd genoemd. De wetenschapper en de amateurhistoricus hebben gesproken. De buste van Pieter van Afferden, wiens ouders uit Afferden kwamen, is een blijvende herinnering aan de mogelijke roots van de golfsport. Het kunstwerk is gemaakt door Gerrit-Jan Vink.

Stuur of twitter dit artikel door!

Scan of ga naar:

www.greenkeeper.nl/artikel.asp?id=9-5037